

„Feltámadott az Úr bizonnyal!”

Olvasásra ajánlott:
Lukács evangéliuma 24. rész

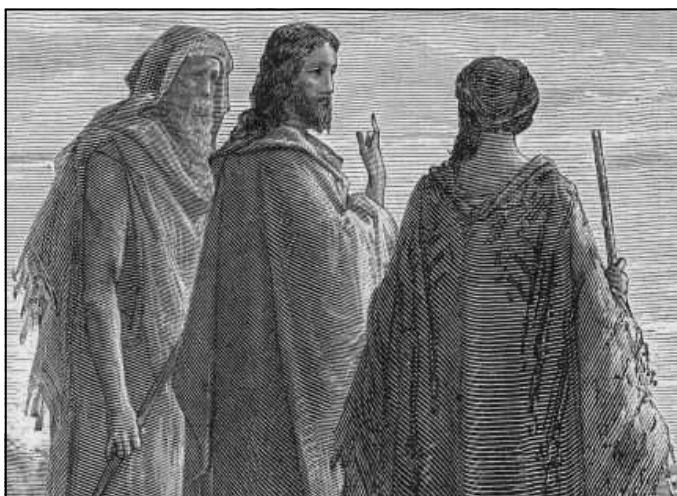
Bizonyára megtörtént a betegek meggyógyítása, a tenger lecsendesítése, az ötezer jóltartása, Lázár feltámasztása. Akinek adatott minden hatalom mennyen és földön, bebizonyította, hogy ez így igaz! Bizonnyal úr a betegségek, a természeti erők és a halál felett az Isten-ember Jézus Krisztus! Bizonyosságai pedig mind ezeknek a jelen volt emberek: tanítványok érdeklődők, szimpatizánsok, de az őt megölő ellenségek is. Bizonnyal látták, hallották – senki sem tehetette meg nem történtté a valós, bizonyos tényeket.

Bizonnyal megtörtént a templom megtisztítása is. Jézus elkergette azokat, akik segítőkészséget színlelve a nyerészkedés (profitszerzés) indulatával váltották át a hivatalos fizetőeszközt a templomadó befizetéséhez szükséges pénzre; vagy óriási haszonnal árulták az áldozat bemutatásához a bárányokat, galambokat. Elkergette azokat, akik egy szükséges, jó ügyet a haszonlesés, mások becsapásának céljával, kegyes látszattal kegyetlenül.

Bizonnyal ma is tisztogat az Úr kegyes látszatot mesterkélő dolgainktól, hogy életünk Isten temploma legyen – nem látszat-

ra, hanem bizonyágtevő tisztsággal.

Bizonyosan megtörtént a kegyetlenül keserves, emberi lelket gyászba borító keresztre feszítés, halál és temetés. Nem is vonta kétségbe mindezek tényét senki.

Gustave Doré: Jézus és az emmausi tanítványok (részlet)

A halál valósága, a sír sötétje oly vigasztalhatatlan fájdalommal töltötte el a tanítványokat – az Emmausban élő kettőt is –, hogy képtelenek voltak emlékezni az Úr többször elmondott ígéretére: a harmadik napon fel kell támadnia.

Lehet-e bizonyos valóság a feltámadás dicsősége, amikor szemükkel csak a megalázott, megkorbácsolt, megfeszített Urat látták? Lehet-e bizonyos valóság Krisztus testének, az egyháznak életre kelése, erősödése, építő missziója ma, amikor szemünkkel a leépülést – eltávolodást – a gazdálkodás bizonytanságát látjuk?!

A Mester velük ment hazáig. Elkíserte őket Emmausba, meg-

törte a kenyeret, hogy valóságosan feltámuljon, láthatóvá váljon számukra az ígért. Visszaérve Jeruzsálembe ők is azt akarták mondani, csak az együttlévő tanítványok hamarabb mondták: „Feltámadott az Úr bizonnyal!” Mondták, mert tudták, hogy így igaz, hogy reggel óta többeknek megjelent!

A hiteles híradások meggyőző erejére a feltámadott Úr tett koronát azaz, hogy akkor mindjárt megjelent közöttük. Immár nem egymásnak mondogatták, hanem meggyőzve látták: „feltámadott az Úr bizonnyal”, és mind hallották, mert nekik mondta: „Békesség Néktek!”

Betölt-e ma egyre több tanítványt a feltámadott Békessége? Ő nemcsak mondja, hanem adja a békességét. Nem szabad nyugtalankodni a feltámadás felől, bizonyos lehet minden ember, hogy Jézus feltámadt, mert láthatóvá vált és tapasztalható azóta is éltető áldása.

Feltámadott az Úr bizonnyal. Érzed a felelősséget a bizonytalankodásért? Tudsz és akarsz szólni nekik a Feltámadotról? Megmutatod a krisztusi értékeket hordozó életteddel: Ő velünk van minden napon?

Az Élő Úr jelenlétével áldja meg Húsvétunkat, erősítse bizonyosságunkat: „Feltámadott az Úr bizonnyal”!

Hajdú Zoltán

A szerző enyingi lelkész, a Tinódi Református Iskola igazgatója

A keresztyén család többlete

Erdélyi Teréz előadása a február 16-ai, nagycsepelyi böjti csendesnapunkon

Bevezetesként szeretnék pár gondolatot elmondani a keresztyén családról és az ebben nevelkedő gyermekekről. Ma sokszor úgy tapasztaljuk, mint pár évtizede, amikor az elkényeztetett fiúnak édesapja azt mondta:

– Édes fiam, majd a katonaság alatt megnevelnek téged! – elképzelhető, mennyi küzdelme volt a fiúnak a honvédség 2-3 éve alatt.

A hittanra járó gyerekek többsége elkényeztetett, vagy csonka családban él, emellett szinte az egész napját iskolában tölti (nemritkán reggel 7-től este 6-ig), a szülő fáradt, nem ér rá, esetleg este nincs is otthon.

A gyerek szabadidős szórakozását többnyire a TV-nézés, a számítógépes játékok, nemritkán az internet szex és pornóoldalain való barangolás teszik ki. Biblia-olvasás otthon szinte semmi, gyülekezeti kötődése szintén alig akad. A kérdésem az, hogy mindezeket kinek, hogyan kellene helyettesíteni?

A család a társadalom legkisebb egysége és Isten áldása. A család ugyanakor istentiszteleti közösség is. Alapja és ereje az Úr akaratában van. A házastársak vonatkozásában a „Ne paráználkodj”, a szülő-gyermek viszonylatában pedig a „Tiszteld apádat és anyádat” parancsolata óvja.

A család a nevelés helye, amely egyaránt kötelessége az édesapának és az édesanyának. Bár az ember hajlamos róla megfeledkezni, de a szülő a gyermek felé Istent képviseli. Ez a szerep adja és korlátozza is tekintélyét. A gyermek nem tulajdona, hanem

rábízott felelőssége. A Tízparancsolatban is helyet kap a szülők tisztelete és ez meghatároz minden más emberi viszonyulást is. Nincs tökéletes család, de van megszentelt család.

Buda Béla pszichológus írja egy helyen: „Nem kérdéses, hogy az elsődleges szocializációs színtér a család, ez azonban nem mond ellent annak a ténynek, hogy minél több időt töltenek el a gyerekek a családon kívül – de azon belül is – számtalan, korábban nem létező hatás éri őket (média, sokféle közösség, értékrend, nagyon eltérő és gyorsan változó modellek, stb.), – miközben a családok, szülők elbizonytalanodása, értékválsága gyakran családi, kapcsolati válsága is befolyásolja nevelési képességüket, attitűdjeiket.”

Az iskolának és az egyháznak egyre nagyobb szerepe van a nevelésben. Az a tapasztalatom, hogy a családokat is katekizálni kellene, mivel a sok sikertelenség oka abban is keresendő, hogy a családok nem partnerei a katekétáknak, tanítóknak. Ezért fontos feladatunk folyamatosan hívni a családokat alkalmainkra, és családi összejeveteleket tartani. Az utógondozás is fontos feladat és része a katekézisnek, ugyanis a konfirmáció után eltűnnek a fiatalok a gyülekezeteinkből. (Zárójelben jegyzem meg, hogy hála Istennek, régióinkban két új ifjúsági klub is indult a közelmúltban.)

Jézus maga is családba érkezett. Ezzel nemcsak emberlétét vallotta meg, hanem a családi élet fontosságát is. Tágabb értelemben

Jézus Krisztus azokat tekinti családjának, akik cselekszik a menygye Atya akaratát.

Áldott az a család, amelyiknek tagjait nem csak a vér szerinti kötelék köti össze. Az, hogy Jézus mennyire hangsúlyozza a család fontosságát, az elválásról szóló tanításában mutatkozik meg. Eből az is kiderül, hogy a házasságot életre szóló köteléknek tartja.

Kálvin János családra vonatkozó fontosabb nevelési elvei a következők:

– a család feje az apa

– a gyermeknek kötelessége a szülők iránti tisztelet, a szófogadás, az alázatosság, a segítség és a szolgálat

– a családon belüli hitbeli nevelés nem a nagykorúsáig terjed, hanem egy életen át tart

– a családi vallásos nevelésnek az a célja, hogy az Úrnak való engedelmségre nevelje a gyermekeket annak érdekében, hogy Isten dicsősége ragyoghassa be a családot. A családon belüli nevelés kétszer-háromszor hatékonyabb a gyülekezeten belüli vallásos nevelésnél.

– a családon belüli vallásos nevelés módszerei: beszélgetés, Biblia-magyarázás, jó példaadás, fegyelmezés és végül, de nem utolsósorban, a türelem.

Testünket bibliai szóhasználat cserépedénynek is szoktuk nevezni – és ennek egy aspektusa különösen igaz a családra nézve is: törékeny. A családok nem hibátlan emberekből állnak, de Isten a problémás és gyenge családokat is magához szeretné ölelni.

Legtöbbsen a családban kapnak megfelelő ösztönzést a keresztyén életre. Döntő jelentősége van a gyerekek keresztyén nevelésének akkor is, ha a szülők elégtelennek tartják igyekezetüket. Isten ugyanis megáldja a szülők erőltettné tartott, de szívből jövő igyekezetét.

A keresztyén család elsődleges feladata a Szentírásra nevelés, és értékrendje akkor helyes, ha benne Isten Országá áll az első helyen. Ezért párhuzamot tudunk vonni a család és a gyülekezet között is.

A családi körben folytatott imádkozás, az istentiszteleten való részvétel beépül a gyermek életritmusába. Továbbá nemcsak a hitéletnek, hanem a társas kapcsolatoknak is a szülők adják meg a mintáját. A minőségi emberi kapcsolat tehát otthon kezdődik, a szülő tiszteletével. Ez magával vonzza a másik ember megbecsülését, a tradíciók elfogadását és a minták követését, valamint a kapcsolatok és az értékrendszer kialakítását.

Az ilyen háttérből induló gyermek ezt, a családban már megélt szeretetet keresi és valósítja meg majd egész életében.

Sajnos általános az a tapasztalat, hogy a hittanra járó gyermekek egy része nem ilyen családból jön. Heti egy 45 perces órában foglalkozunk a gyerekekkel – így szinte lehetetlen célt érni. Mégis meggyőződésem, hogy jelenlétük nem véletlen – s ezt előttük is hangsúlyozni kell –, mert maga Isten hívta el őket. Ne ki igenis terve van az ő kis életeikkel. Mi csak eszközök vagyunk Isten kezében – és sokszor nem tökéletes eszközök. Ezért azzal a

reménységgel végezzük a munkánkat, hogy ami „embernek lehetetlen, az Istennek lehetséges”.

Mindezek után hadd szóljak arról, hogyan áldotta meg Isten a Régiókban folyó gyerekek között végzett szolgálatunkat. A csaknem hat éve folyó Séllyei kupaforduló ma is tart. A gyerekek nagyon lelkesek és mindig várják a soron következő „megmérettetést”. Ezeken egy-egy téma vagy bibliai Ige köré építjük fel a 2-2,5 órás programot. A kijelölt üzenetet sokféle módon: ügyességi, sport, logikai, kreatív, és kézügyességi játékokon keresztül a gyerekek számára érthető és élvezhető módon dolgozzuk fel. Játékos, tréfás, izgalmas és könnyed hangulatú versenyeken küzdhetnek egymással a diákok, ahol mindannyian győztesek, mert olyan lelki kincset és útravalót kaphatnak, amely által egymáshoz és Jézushoz is közelebb kerülhetnek. Ezeken a kupákon új barátságokat kötnek és meg is erősítik a régebbieket. Az egyébként legtöbb esetben pár fős hittan csoportokból jövő kisdíjakok átértezhetik, hogy jó a református közösséghez tartozni.

Hasonlók jellemzik a nyáron rendezett Séllyei-táborainkat is. Az egyhetes táborozások többlete, hogy a diákok hosszabb ideig alkotnak közösséget, ezért elmélyültebb és rendszerebb az Igére és az egymásra figyelés is. A nyári táborokban szerzett élmények minden évben nagyon jó közösséget kovácsolnak a diákokból.

Mindannyian tudjuk, hogy a rendezvényeink és a hitoktatás

„Új barátságokat kötnek”
A tavalyi Séllyei-tábor egyik vidám pillanata a sok közül.

célja nem kizárólagosan a bibliaismereti, lexikai tudás elsajátítása, hanem inkább Isten szeretetének átélése, elfogadása, viszonzása is. Másként fogalmazva: célunk, hogy a gyermekek hitre juszanak, és beépüljenek a gyülekezeti közösségbe, Krisztus testébe.

Meggyőződésem, hogy ehhez a célhoz leginkább azzal járulhatunk hozzá, ha mi, hitoktatók, hitteles módon követjük Krisztust. Tisztában kell lennünk azzal, hogy nem a magunk erejéből küszködünk. A vízcsaphoz hasonlóan, ami engedi átfolyni magán a vizet, engednünk kell átáramolni magunkon Isten szeretetét. A szomszédnak sem a csap a lényeges, hanem a belőle jövő víz.

Végezetül néhány ötletet szeretnék elmondani ahhoz, hogy hogyan segíthetik gyülekezeteink tagjai a munkánkat.

A táborozások alkalmával:

- biztassák hittanosaikat és családjait a részvételre
- az utazás / utaztatás megoldásában
- gyülekezetük pénzügyi támogatásával
- eszközök, játékok felajánlásával

„és vidámitd meg az én szívemet”

A Sellyei kupafordulóban:

– a téma kidolgozása után a lelkesnek segíthetnek a feldolgozás (feladatok, játékok, stb.) megtervezésében. Minél többen tervezzük a feladatokat, annál több jó ötlet merül fel.

– különféle kellékekkel
– részfeladatok megszervezésében, levezénylésében

– a gyerekek megvendégelésében, ajándékok beszerzésében, és végül, de nem utolsósorban

– imádságaikkal

Így nemcsak hittanosaink tapasztalhatják meg a közösség erejét, hanem a vendéglátó gyülekezetek felnőttei és a gyerekeket kísérő felnőttek számára is közösségépítő egy-egy ilyen alkalom.

Úgy gondolom, hogy az a gyerek, aki rendszeresen részt vesz ezeken a programokon, nyitottabb, érdeklődőbb lehet hittanórán, komolyabban készülhet a konfirmációra, és az egyházi iskolában való továbbtanulásra is kedvet kaphat. A konfirmáció után pedig a gyülekezeti közösségbe is könnyebben utat találhat és hozhat döntést Jézus követésére. Adja Isten, hogy így legyen!

A szerző Régióink Ifjúsági Bizottságának elnöke

„Az elveszett korosztály”

- szolgálat az ifjúság (15-25 éves korosztály) körében -

Hajdú Zoltán Levente írása

Elhangzott: Nagycsepelyen, a böjti csendesnapon

Állítás:

Az ifjúság áll a legtávolabb a gyülekezeti élettől.

Kérdés:

Miért van ez így?

Válaszok:

Mert a fiatalabb korosztályok (általános iskolások: 6-14 évesek) jelentős része a hittanoktatáson keresztül (a konfirmációval bezárólag) valamilyen szinten, valamilyen szálon kapcsolódik a gyülekezethez.

Az ezt követő nemzedékek, a fiatal felnőttek (25-35 évesek) jelentős része

- a kazuáliákon (esketés, keresztelés)
- valamint a hittanoktatáson keresztül (hittanos korú gyermek)
- valamilyen szinten, valamilyen szálon kapcsolódik a gyülekezethez.

Az idősebb korosztályok (legalábbis elméletileg, általános szociológiai felmérések alapján) szorosabban (Nem szorosan, hanem a fiatalabbaknál arányaikban szorosabban!) kapcsolódnak az egyházhoz.

Összefoglalás:

Hiányoznak azok a speciális alkalmak, kötődési formák,

- melyeken keresztül a fiatalok megszólíthatóak,
- melyekben a fiatalok otthonosan érzik magukat,
- következőképp: otthon érzik magukat a gyülekezetben.

Állítás:

Az ifjúság az útkeresés időszak.

Ez az útkeresés a korábbi értékek (kitaposott utak) kritikájából, s az önálló életút lázas (időnként csapongó) kereséséből áll.

Kérdés:

Megsértődünk a kritikát megtapasztalva, vagy igyekszünk okulni belőle?

Válaszok:

A reformátorok által megfogalmazott „szüntelen reformáció” tétele nemcsak a múltbéli egyházra, hanem mai egyházunkra, mai gyülekezeteinkre, a mi gyülekezetünkre is vonatkozik!

Klauss Douglass írja *Az új reformáció* című könyvében:

„Aki azt akarja, hogy az egyház megmaradjon olyannak amilyen, az nem akarja, hogy az egyház megmaradjon.”

Azaz: gyülekezeteinknek szembe kell néznie azzal a ténnyel, hogy személy szerint nekünk, de ugyanígy közösségeinkben is változnunk kell (meg kell újulnunk!) ahhoz, hogy a mai kor embereit (a fiatalokat!) is meg tudjuk szólítani.

Összefoglalás:

Ha a fiataloktól komoly nyitást várunk az egyház, a gyülekezet felé, akkor nekünk (a jelenlegi egyháznak, gyülekezetnek) is komolyan nyitni kell a fiatalok felé!

Állítás:

A fiatalok megszólítása, gyülekezeti közösségbe vonása egyéni, személyes felelősségünkönél kezdődik, hogy azután a gyülekezetünk közösségi felelősségévé válhasson!

Kérdés:

Tedd fel magadnak a kérdést: Mit tehetek én?

Válaszok:

– A személyes példa a felnövekvő generációk szempontjából alapvető.

– A család lelkülete, beleértve a hitéletet is, meghatározó a fiatal hitéletére, kialakuló lelkületére nézve.

– A korosztályoknak, idősebbeknek és fiatalabbaknak, csak akkor van esélye egymás megértésére, ha közelednek egymás felé.

– Tehát nemcsak a fiataaltól kell elvárnunk, hogy közeledjen a gyülekezet jelenlegi gyakorlata felé, hanem nekünk, a jelenlegi gyülekezetnek is gesztusokat kell tennünk a fiatalok felé!

Összefoglalás:

A fiatalok gyülekezetbe vonása nem egy-egy szakember (lelkész, hitoktató) feladata, hanem a szülőé, a nagyszülőé: összességében az egész gyülekezeté.

Záró tétel:

– Ha a gyülekezetünk vonzó közösség számunkra is, ha a gyülekezetünket vonzó (hiteles, családias, otthonos) közösséggé tesszük mi magunk is, csak akkor van egyáltalán esély arra, hogy a fiatalok integrálódjanak a gyülekezetbe!

– A fiatalok elmaradása a gyülekezettől kritika a gyülekezetünk jelenlegi működésére nézve!

– Mindannyiunk egyéni, s erre épülően közösségi felelőssége az, hogy minden korosztály megtalálja a maga helyét, a maga örömét a gyülekezetben!

– Ők, a fiatalok ma még passzív és elváró, ugyanakkor kívülről álló csoport a gyülekezetben. Neked, aki belül vagy, neked kell tenned azért, hogy később ők lehessenek azok, akik a helyedre lépnek, a gyülekezet aktív és cselekvő tagjaivá válnak!

– Azt kell felismernünk, hogy ne elvárjuk a fiatalok integrálódását a gyülekezetbe, hanem legyen ez a közös, közösségi feladatunk.

Erre buzdít az Úr Igéje is:

**„Az Úr szeretete
mindörökké az
istenfélőkkel van, és
igazsága még az
unokáikkal is.
Azokkal, akik megtartják
szövetségét, és törődnek
rendelkezéseinek
teljesítésével.”**

(103. zsoltár 17-18. verse)

A szerző szoládi
református lelkész

100 éves az endrédi vert csipke

Ficsor Gábor Andor írása arról, hogy miért és hogyan kezdett el egy református lelkész csipkével foglalkozni

2008-ban éppen száz éve annak, hogy Kájel Endre református lelkész meghonosította Balatonendrén a csipkeverést. Miért foglalkozik egy lelkész a csipkézéssel? Kájel Endrét első sorban nem a csipke szépsége foglalkoztatta, hanem az, hogyan segítheti a munka- és kereseti lehetőség nélkül levő asszonyokat. Külföldi útjai során Skóciában találkozott először a csipkeverés technikájával és eszközeivel. Rimaszombati lelkészi éve után, 1907-ben került Balatonendrédre. 1908-ban diakonisszák segítségével a faluban élő asszonyokat felekezeti hovatartozás nélkül taníttatta a csipkeverés technikájára. Ebben az időben megrendelésre métercsipkék, szegélyek készítésével foglalatostkodtak. A parókián összegyűlt több kiló csipke árából az ügyes kezű asszonyok jelentős bevételre tettek szert. A megrendelések nemcsak a sokára nemcsak az országhatárokon belülről, hanem azon túlról is érkeztek. Az endrédi mintájára kb. harminc hasonló telep jött létre az országban. A csipketelep vezetését az idő közben Endrére érkezett Koroknai Zsófia, a lelkész felesége hamarosan átvette.

Ekkor kb.

200 asszony dolgozott a keze alatt. Az ő idejében a trianoni békediktátum után a határon túlról érkező munka nélkül maradt tanítónők is megismerkedtek a csipkézéssel, akik aztán későbbi munkahelyeiken továbbadták tudásukat. Így került el Endrédről a csipkézés a környék számos településére, többek között Bálványosra, Lullára, Tabra és Szőládra is.

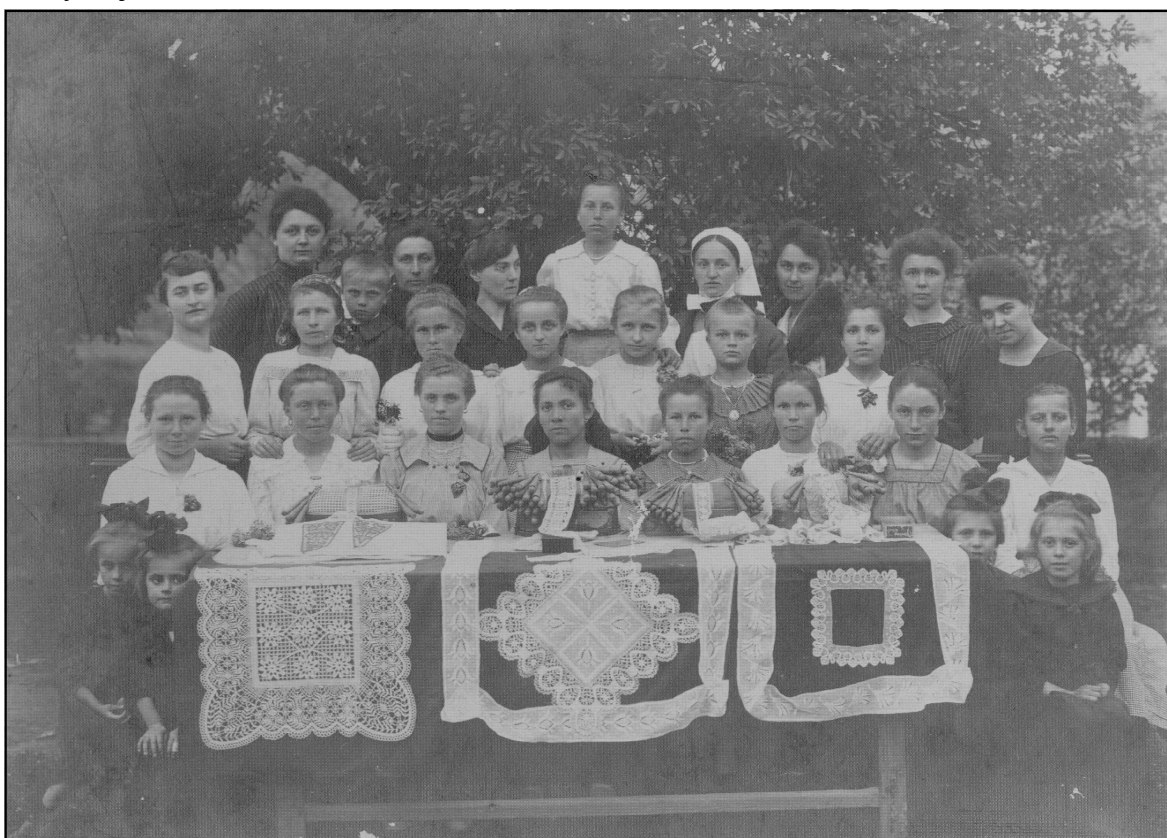
A csipkegyártás gépesítése jelentős változást hozott. A mennyiséggel szemben egyre inkább csak a minőség, szépség és egyediség tudta felvenni a versenyt. Az endrédi csipkeverés megmaradásában és művészi rangra emelésében Kájel Endrének szerepe meghatározó volt. Saját tervei alapján az ő irányításával terítőket, függönyöket, gallérokat

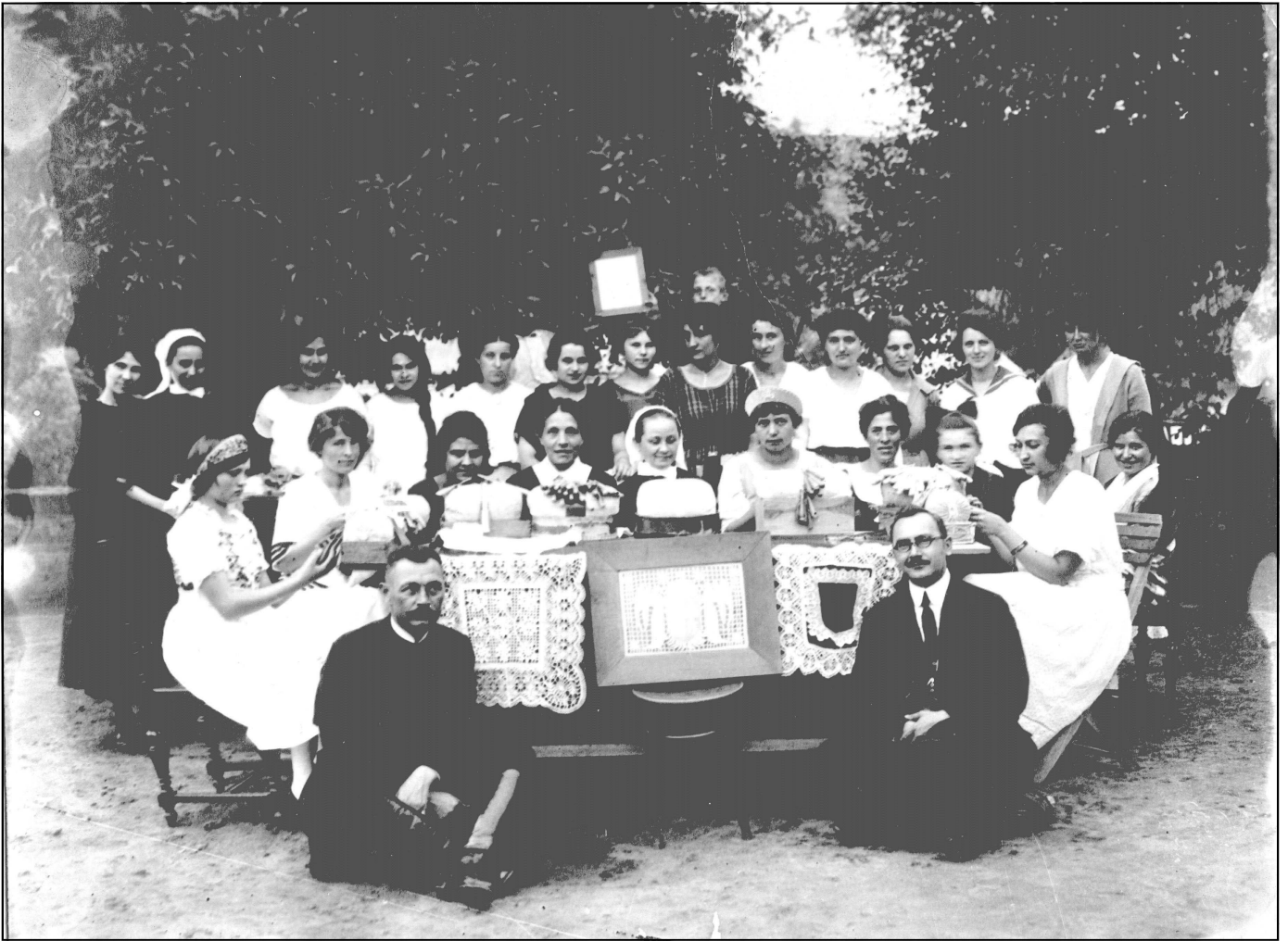
kezdtek el készíteni.

Az igényes és szép munka hozta el igazán az endrédi vertcsipke világhírét. Ennek egyik legékebb bizonyítéka, hogy 1938-ban a berlini világkiállításon az itt készült terítő nagydíjat nyert. A református parókián folyó munkára és az endrédi csipke szépségére sokan felfigyeltek: 1930. júniusában Izabella főhercegnő is ellátogatott a „csipkés” tiszteleteshez.

A csipkeverés nemcsak munka és kereseti lehetőség volt, hanem közösségi alkalom is. A csipkézés közben gyakran olvastak fel a Bibliából, vagy egyéb vallásos irodalomból, ezért a parókia udvara, vagy éppen az egyik szobája telente a közösségi élet színterévé vált.

A Kájel család 1951-ben

Zamárdiba költözött, így Koroknai Zsófia ott folytatta munkáját, de tanítványai közül többen is továbbvitték Balatonendrédén a csipkeverés szép tudományát. Közülük első Gecsei Lídia, aki már a kezdetekkor résztvevője volt a csipkézésnek és 1951-től átvette a csipketelep vezetését. Önállóan tervezett és alkotott ő is, munkáit sok nagyvárosban mutatták be kiállításokon. A korabeli újságok is többször közöltek riportot vele, mint az endrédi csipke jeles művelőjével.

1957-ben a Nők Lapja „Csipkekirálynőnek” nevezi. A hagyomány ápolásában, továbbadásában jeleskedett még Kolumbán Gergelyné, aki később a helyi kultúrházban csipkeverő szakkört is vezetett, továbbá Késmárki Károlyné és Koncz Mihályné is. De rajtuk kívül még

még ma is sokan csipkéznek szívesen és művelik magas szinten az itt elsajátított technikát. Ma már nemcsak a reformátusok büszkesége a csipkeverés: a helyi iskolában jelenleg tananyagként oktatják, így minden lány megismerkedhet vele. Ugyancsak az emlékek és értékek ápolója és őrzője az 1995-ben megnyílt Kájel Csipkeház, mely a Kájel család birtokában lévő legszebb és legértékesebb csipkéket mutatja be.

A csipkeverés Balatonendrédén való meghonosítása 100 éves évfordulója alkalmából a Balatonendrédi Református Egyházközség és a Kájel Csipkeház közös pályázatot hirdetett meg. Nemcsak Endrédről, vagy környékéről, hanem az egész országból várjuk a csipkemunkákat. Ezzel is szeretnénk a hagyományok

ápolása mellett felkutatni és támogatni a tehetséges csipkeverőket.

A szerző Balatonendréd református lelkésze

Meghívó

Április 19-én a balatonendrédi református templomban emlékezünk meg az endrédi vertcsipke 100 éves jubileumáról.

Az Istentiszteleten ígér hirdet Bozsoki-Sólyom János kiliti lelkipásztor, az ünnepségen közreműködnek az enyingi Tinódi Református Iskola részfűvósai.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Az elhaló magvak emlékezete

Március 15-én Balatonkilitin ünnepeltük a polgári forradalom és szabadságharc 160. évfordulóját

A Regionális Együttműködés ünnepségét a Tinódi rézfúvósai nyitották meg a kiliti templom kertjében. Az istentiszteleten megemlékeztünk **Gaál György** kiliti, majd kőrös-hegyi református lelkészre, akit a szabadságharc leverése után a kufsteini várbörtönbe hurcoltak. Az ünnepi istentiszteleten hangzott el az alábbi formabontó áhítat.

„Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földre, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” (Jn 12, 24)

Ünneplő megjelentek, valahol ebben a gondolatban kell keresnünk a polgári forradalom és szabadságharc lényegét. Ezért emlékezünk és szenteljünk minden március 15-ét a szabadság ünnepének. Igazi közösségi ünnep ez, szolidaritást teremtő és érzelmeiket megmozgató - még 160 év távolából is.

Ebben a tekintetben elődeink történetében egy kicsit mi is benne vagyunk. Ha másként nem is, de úgy egészen biztosan, mint akiknek az életkörülményeihez, szokásaihoz, társadalmához, egyházához és hitéhez is az elődök nagymértékben hozzájárultak.

Örökösökként ezért meg kell emlékeznünk róluk, s azokról az eseményekről is, amelyek legnagyobb mértékben befolyásolták életüket. Ebben benne van az is: ha elődeink sorsa másképpen alakult volna, a mi sorsunk is minden bizonnyal jelenleg más lenne.

Elődeink „elhaltak” a szabadságért és mi vagyunk a „terméseik”. A mi távlatunkból talán már azokat az összefüggése-

ket is meglátjuk, amiket ők bennük forgolódva nem vehettek észre. Ugyanígy fognak unokáink is sok mindent érteni a mi világunkból, amit egyelőre mi még csak „tükör által—homályosan”, vagy sehogyan sem látunk.

Császári és királyi haditörvényszék, Pest - Ítélet:

A katonai kerületi parancsnokság rendeletére összeállított és megeskettett haditörvényszék egyhangúlag, jogosan megállapítja: Gaál György — Magyarországon született; 35 éves, református lelkész Kilitiben (Somogy vármegye); nő, gyermektelen — törvényes alapon megállapított tény alapján, és részben beismerése...:

„Mindazt, amit egykor Isten népével cselekedett, úgy tekintjük, hogy velünk tette.” (Bonhoeffer) Tiszta lelkiismerettel csak azt mondhatom, hogy akár mily állásba helyezett sorsom, mindig a legőszintébb hazafiság és hű kötelességérzet volt rugója cselekedeteimnek. Fő feladatomban tekintettem mindig szeretett hazám és nemzetem ügyét tehetőségem szerint szolgálni. Egész életemben szerény ember voltam, talán igenis az. Ami keveset tudok, azt sohasem fitogtattam. Hízelegni, csúszni, mászni nem tudok. Jártam és járok mindig az egyenes úton.

...részben szavahihető tanúvallomások szerint megállapítást nyert, hogy a forradalmi kormánytól és annak szerveitől kapott parancsokat nem csak átvette és kihirdette, de a felségsértő felforgató párt múlt évi április 14-én Debrecenben, a legfelsőbb uralkodó család trónfosztásával

kapcsolatosan július 15-én Ságváron tartott népgyűlésen egy lázító és az általános felkelésre szító beszédet mondott, melyben a császári és királyi osztrák kormány ellen is gyalázó kifejezést használt, végül május hónapban, lelkési körletében a népfelkelők szervezésében és felfegyverzésekor igen veszélyes és forradalom javára igen sikeres tevékenységet fejtett ki.

A szabadság mindig is beszéd-téma volt, van és lesz emberi világunkban. S ha nagyritkán meg is adatik, hatását sokszor csak a jelenben, a pillanatban érezteti. Szabadnak lenni természetesen nem azt jelenti, hogy nincs semmilyen felelősségünk és kötelezettségünk. Talán csak akkor beszélhetünk szabadságról, ha képesek vagyunk szeretni. Méghozzá, ha úgy tudunk szeretni valakit, és emellett a hazát, hogy — még ha csak egy pillanatra is, de — meg tudunk feledkezni önmagunkról, s le tudunk mondani önös érdekeinkről: ez jelenti a szabadságot!

Gaál György vádlott ezért a bűncselekményért — a felségsértésért — az 5. hadicikkely utasítása és kapcsolatosan 1848. október 3-án kelt legfelsőbb kéziratvalamint 1848, július 2-án kelt báró Haynau Őnagyméltósága, a császári és királyi tábornokparancsnok utasítása szerint a tulajdonában levő vagyon elvesztésével, mely a forradalom által okozott kár pótlására szolgál, kötélt általi halállal büntetendő. Így szóltak a haditörvényszéken.

Pest, 1850, február 20-án

János evangéliuma végén ezt olvashatjuk: "Mindezek azért íratlak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az Ő nevében" (Jn 20,31). Pál apostolnak is milyen sokat jelenthetett ez, hiszen kivégzése előtt ezt írta a filippieknek:

„Mivel nekem az élet Krisztus, a meghalás nyereség”. Nem retteg a halálától, nem kapaszkodik tíz körömmel az életbe, hanem arról tesz bizonyosságot: ha kivégeznek is, én járok jól, mert még közelebb kerülök hozzá. Kívánok elköltözni, és a Krisztussal lenni, mert az nekem sokkal jobb. Ha mégis életben hagynak, az nektek sokkal jobb, mert megyek hozzátok, és még segítek. Hogy melyiket válasszam? Nem is tudom. Majd az Úr eldönti.

Az ítélet jog útján igazoltatik, de a kegyelem útján 20 évi vasban eltöltendő várfogságra enyhítendő, és így az ítéletet ki kell hirdetni és végrehajtani. Pest, 1850. február 21-én. Kihirdetve. Büntetési ideje a 20 évi várfogságnak a mai nappal kezdődik. Pest, 1850. február 22-én

„...sok háborúságon / nyomorúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk" (ApCsel 14). De mi a célja sok-sok nyomorúságnak? Jézus tanítása szerint pontosan az, hogy erre rádöbbsen minket, hogy Isten nélkül csak ilyen nyomorúságokat tudunk előállítani, és ez indítson arra, hogy keressük a hozzá visszavezető utat. Minden emberi nyomorúság a bűn, az Isten elleni lázadás jelenlétére, valóságára, szörnyű pusztítására akarja felhívni a figyelmünket, azért, hogy szenvedélyesen keressük az elhagyott Istenhez visszavezető utat, és el is induljunk ezen az úton. Ezért mondja itt Jézus mind a két feltett kérdésre ugyanazt a választ: „Ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztek el”.

A kufsteini várparancsnok nap-

lójából: „1850. április 17-én érkezett Kufsteinbe.” ... „Csak rövid ideje, hogy itt van, és így nem vagyunk abban a helyzetben, hogy valami biztosat mondjunk felőle.” „Nagyon levert, egyébként magatartása mindig nyugodt és higgadt.” 1852. július 30. „A hadügyminiszternek rendelete értelmében Őfelsége Gaál Györgynek a büntetési idejének a felét kegyelemből elengedte.” 1853. március 6. „Nagyon levert, magaviselete alázatos, magatartása nyugodt és higgadt, és mégis: nem lehet benne bízni.”

„Őrizd meg attól a naiv hit-től, hogy az életben mindennek simán kell mennie. Ajándékozz meg azzal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek, kudarcok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó ráadásai, melyek révén növekedünk és érlelődünk" (Antoine de Saint Exupéry).

A szabadság pedig olyan érzés, mely képessé tesz bennünket arra, hogy önmagunk kicsinyes ember volta fölé emelkedjünk. Ezért pedig - tetszik vagy sem -, áldozatot is kell hozni! Micsoda belső szabadság, emelkedettség, ami ebből a hitből fakad!

Aki ismeri Jézust, aki elmondhatja, hogy neki az élet maga Jézus, aki a penészes börtönben is vele közösségben él és hozzá vezet másokat, Őt imádja, az ennyire emelkedetten és szabadon tud gondolkozni élet és halál nagy kérdéseiről. Aki tehát még távol áll tőle, azt Jézus erre figyelmezteti: „Ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztek el" (Lk 13,5).

1854. december 31.: „Nyugodt és szerény, alázatos,

sorsától érzékenyen érintve mely érzelmeire jó hatással lehet. A családjára való tekintettel, melyről úgy tudja, hogy a legnagyobb szükségben van minden kegyelemre érdemes.”

1856. július 12. „A legfelsőbb hadsereg parancsnokság 1346. számú rendeletével kegyelmet nyert, és 1856. július 16-án szabadon bocsátották.”

Mi ma emlékezünk, és ezen elődeinktől vesszük a példát és az eszményképet. Az erősítés ott van a tetteikben, a cselekedeteikben.

Abban a gondolatban, hogy ha a mag el nem hal, nem hoz termést.

Ők „elhaltak”, és áldozatuk meg is hozta a szabadság termését.

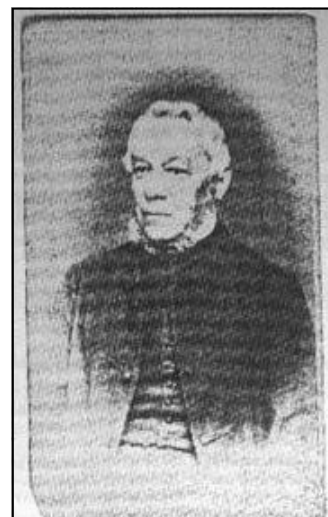
Különösen találó e gondolat a húsvét felé vezető úton, amikor Jézus is életét adja - „elhal” -, hogy harmadnapra feltámadjon, és hogy Lélekben még erőteljesebben jelen legyen életünkben, világunkban, közöttünk.

Ahogy a szabadságért élt és halt elődeink is lélekben velünk vannak, biztatnak és éltetik bennünk is a szabadság eszméjét.

Amen.

Bozsoki-Sólyom János

balatonkiliti református lelkész

A túlerővel szemben folytatott szabadságharc győzelmébe vetett (be nem teljesedett) reménység szólal meg ebben az alig ismert népdalban:

Jön Kossuth, jön!

Jön, jön, jön, jön, jön Kossuth jön!

Jön, jön, jön, jön, jön Kossuth jön!

Hatszáz ezer franciával, angol, török
armadával jön Kossuth, jön!

Jön Kossuth, jön!

Jön, jön, jön, jön, jön Kossuth jön!

Jön, jön, jön, jön, jön Kossuth jön!

Vele jön Klapka, Dembinszky,

Aulich, Bem és Petőfi!

Jön Kossuth, jön!

Jön Kossuth, jön!

Jön, jön, jön, jön, jön Kossuth jön!

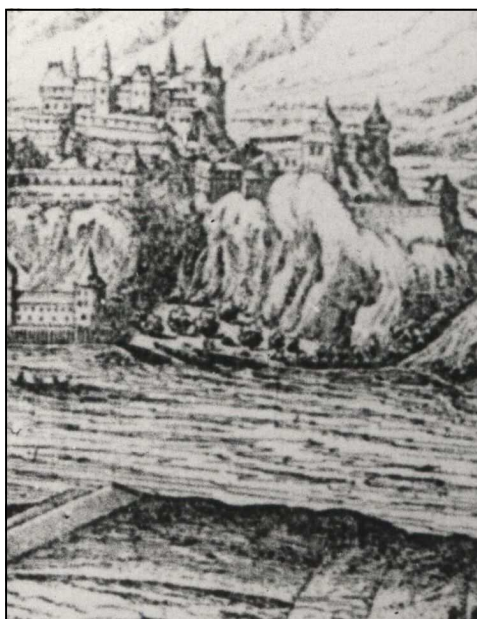
Jön, jön, jön, jön, jön Kossuth jön!

Megugrasztjuk a németet,

Elfoglaljuk Bécsúj helyet!

Jön Kossuth, jön!

Jön Kossuth, jön!

Kufstein vára—itt raboskodott hat évet
többedmagával Gaál György

Triptichon – hármasképek

Húsvétra készülve

Mindig csodáltam a hármasképek táblaképeit. Kompozíciójuk rengeteg finom rezdülést közvetít. A hármasképek adta lehetőség kitágítja a közlés horizontját. A központi gondolatot ábrázoló főtábla mellé odakerülhet két másik, magyarázó jellegű festmény is.

Képzeletben magam is festek ilyen hármasképeket, egy-egy bibliai íge köré. Hadd osszam meg az egyik ilyen képemet mindekivel.

A középső táblán a bevonulás képe. Jézus, amint számaron ül és az ünneplő tömeg. Lelkesült arcok, izgalom, kezek a magasban. Néhányan ruhákat, pálmaágakat terítenek az útra. Jézus nem a tömeget, hanem az előtte a távolban felsejlő Jeruzsálemet nézi. Tanítványai mögötte, kissé elkülönülve a tölegtől, ámulva és figyelve. A képen Jézus arca a fontos. Ő az, aki tudja, hogy miért jött, mit kell tennie.

A baloldali táblán a templomtisztítás történetéből egy kép. Jézus áll a templom közepén és egy sántát gyógyít. A földön pénzek, a háttérben felborított asztalok és egy pénzváltó, aki az elgurult érméket kutatja. A kép szélén díszes ruhában főpapok, írástudók, egyikük Jézusra mutat, másik a kezét öködbe szorítja, szemükben indulat parázslík. Jézus lefelé néz, keze a nyomorult ember kezét fogja, térde kissé meghajtván, hogy felemelhesse a földről. A szánt arcán reménységet és vágyat látni, örömet és hálát. Ruhája szegényes, kopott.

A jobboldali táblaképen Jézus és tanítványai állnak a terméketlen fügefák körül. Jézus arcán harag és düh, keze parancsolóan a fügefák felé mozdul, mintha suhintana egyet. A fügefák száraz, görcsösen rándult ágain a levelek összetekerednek. A tanítványok elhelyezkedése Jézus mellett két oldalt. Van, aki a szája elé teszi a kezét, van, aki hátrahököl, az egyik tanítvány szeme szinte aránytalanul kerekedik. A cselekmény hirtelensége ez. Jézus, hatalmával a fügefát bünteti meg.

E három kép egy nap eseménye. A bevonulás, a templomtisztítás és a következő reggelen a visszaút Jeruzsálembe. Minden képen átüt az értetlenség – jelen vagyunk, de nem értjük. Jézus az, aki mindeközben munkáját végzi. Húsvétra készülünk és nem mindegy, hogy milyen szívvel tesszük. Adjunk hálát Istennek, hogy nem magunktól kell kibontani Isten titkait!

Sztanév Zsolt

balatonszabadi református lelkész

Rövidhírek

Köszönet a perselyadományokért

A régió gyülekezeteiben még január 20-án tartottunk lelkészcsere istentiszteleteket. Régióink legtöbb gyülekezetében ezen a vasárnapon a „szomszéd” lekipásztor prédikált, hogy így is segítsük egymás megismerését és kifejezzük összetartozásunkat. Ezen az istentiszteleten a gyülekezetek által felajánlott perselypénzek összesen 61.000 Ft-ot tettek ki.

Köszönjük a gyülekezeteknek és az adományozóknak, hogy ebben a formában is támogatták közös régiós tevékenységeinket.

Új taggyülekezetek az Együttműködésben

A tabi és a kapolyi református gyülekezetek már a januári küldöttgyűlésen jelezték szándékukat, hogy csatlakozni kívánnak Együttműködésünkhöz.

Akkor a küldöttgyűlés úgy határozott, hogy a két gyülekezet tagfelvételéről az Elnökség döntsön. Miután a tabi és kapolyi gyülekezetek presbiteri határozatában erősítették meg csatlakozási szándékát, az Elnökség határozata alapján két új tagja van a Dél-balatoni Református Gyülekezetek Regionális Együttműködésének.

Az új tagok bemutatkozó internetes oldalai közvetlenül elérhetők honlapunkról, a www.refregio.extra.hu oldal jobboldali címlistájából.

Küldöttgyűlés Balatonszárszón

2008. január 26-án a Soli Deo Gloria Konferencia-telepen került sor Regionális Együttműködésünk során következő küldöttgyűlésére.

A küldöttgyűlés megjelent tagjai újra bizalmat szavaztak a két éve megválasztott elnökségnek ill. új elnökségi tagot is választottak: a tisztségéről lemondó Czabula László helyett a diakóniai bizottság vezetője Pappné Szekeres Anikó (Köröshegy) lett.

Böjti csendesnapot tartottunk Nagycsepelyen

Regionális böjti csendesnapunkat idén Nagycsepelyen tartottuk február 16-án, szombat délután a falu Közösségi Házában.

A mintegy 40 résztvevővel lezajlott alkalom kezdő áhítatát Karikó Zoltán, a gyülekezetben szolgáló lekipásztor tartotta. Ezután négy előadás hangzott el, melyek központi témája a gyermekek hitben való nevelése-neveltetése és az ifjak közötti szolgálat lehetőségei voltak. A csendesnapon bemutatkozott a nemrég Nagycsepelyre költözött misszionárius házaspár, Temesváry Jóska és felesége is.

A nagycsepelyi reformátusok vendégszeretetét a süteménnyel terített asztal mellett is élvezhettük.

A csendesnapon elhangzott előadásokat a 2. és a 4. oldalon találja a Kedves Olvasó.

1848-ra emlékeztünk Balatonkilitin

Az 1848-as forradalom és szabadságharc 160. évfordulója alkalmából Balatonkilitin március 15-én közös megemlékezést tartottunk. Az istentiszteleten a régió lekipásztorainak szolgálatával, továbbá a Tinódi Református Iskola rézfúvósai és a Köröshegyi dalkör közreműködésével emlékeztünk meg az évfordulóról. Az ünnepség keretében Gaál György, kiliti, majd köröshegyi református esperes, az 1848/49-es polgári forradalom és szabadságharc kiemelkedő alakja emlékére a templomudvarban kopjafát avattunk.

Még kaphatóak Bibliaolvasó Kalauzok

Azért ajánljuk szeretettel az Olvasó figyelmébe az idei évre készült Bibliaolvasó Kalauzt, mert tudjuk, hogy „boldog, aki olvassa”.

Április 5-én meghívásos kórustalálkozó Enyingen

Szeretettel várja az Enyingi Református Egyház-község április 5-én, szombaton, 15 órakor hagyományos kórustalálkozója a református templomba. Fellépnek: Szená-torok (Országgyűlési képviselők kórusa), Vörösmarti Női Kórus (horvátországi Délvidék) és a pécsi Leöwey Gimnázium tanárainak kórusa.

Április 12-én gondnoki konferencia Enyingen

Április 12-én 15 órakor Enyingen, a Tinódi Lantos Sebestyén Református Iskola dísztermében tartjuk gondnoki konferenciánkat, melyre szeretettel várjuk a gondnokokat és presbitereket.

100 éves az endrédi vert csipke

Április 19-én, szombaton 10 órakor a balatonendrédi református templomban emlékezünk meg az endrédi vert csipke centenáriumáról. Szeretettel várjuk!

Régiós bibliaismereti verseny április 19-én Ságváron

Április 19-én délután tartjuk Régióink bibliaismereti verseny második fordulóját. A Ságváron szombat délután 2 órától megrendezésre kerülő Séllyei kupa tehát a már a gyülekezeteinkben zajló bibliaismereti verseny folytatása lesz.

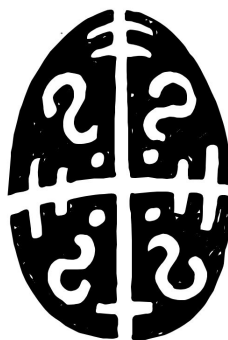
REND a Monostori Erődben

Június 20 és 22. között Komáromban, a monostori Erődben szervezik meg a Református Egyházi Napok Dunántúl (REND) idej rendezvényeit. Régióink és a Tinódi már biztosan ott lesz, jöjjön velünk Ön is!

A REND honlapja: www.rend-s.hu

Újra Séllyei-tábor Zselickisfaludon

Idén nyáron 2008. június 30 és július 5. között tartjuk a Séllyei-tábort.

Ízelítő a Református Élet márciusi számából:

- Virágvasárnap 1848 márciusában
- Énekeskönyvet? - egy kérdés, és ami mögötte van
- Egységes Magyar Református Egyház a Kárpát-medencében — ábránd, vagy lehetőség?
- Babbácsi— Közép-Európa első református képregénye

Nyomdában a Regionális Együttműködés évkönyve

Előző számunkban még azt reméltük, hogy már a karácsonyfa alá kerülhet első évkönyvünk. Ennél azonban nagyobb fába vágtuk a tollunkat, ezért csak Húsvét után jön ki évkönyvünk a nyomdából, melyet már most szeretettel ajánlunk az Olvasó figyelmébe. Néhány cím a tartalomból:

- A kezdetek és az első évek eredményei
- Az Együttműködés Alapszabálya
- Gyülekezeteink bemutatkozása
- A régiókban található intézmények bemutatkozása (nágocsi „Árvácska” Református Anya- és Csecsemőotthon, balatonfenyvesi Református Gyermekek- és Ifjúsági Üdülő, enyingi Tinódi Lantos Sebestyén Református Iskola és olvashat a szárszói SDG Konferenciatelep történetéről is)
- Az ifjúság között végzett szolgálatunk
- Séllyei-tábor beszámoló
- Gyülekezetek a világhálón
- (Pénz)ügyeink a reménység és a közöny árnyékában
- Címtár

KÖRÜNK BEN

A Dél-Balaton Református Gyülekezetek Regionális Együttműködésének időszakos hírlevele

Fő- és felelős szerkesztő: Sztanév Zsolt

Tördelés, elő- és utómunkálatok: Vasárnapi Levél Szerkesztői Kollektívája, Enying

Kedves Olvasónk! Szívesen fogadjuk a lappal kapcsolatos észrevételeit és véleményét. Lapunk célja, hogy pontos és naprakész híradásokkal szolgáljon Régióink gyülekezetei számára. Amennyiben úgy érzi, hogy véleménye hasznára lehet a lap készítői számára, kérjük, hogy ossza meg velünk az alábbi postai vagy elektronikus levélcímeken.

A szerkesztőség címe: 8651 Balatonszabadi, Vak B. u.141.

Tel: 06/30-335-87-30

E-mail: szsolti76@gmail.com

Kérjük, hogy elektronikus levél küldésekor a tárgy mezőbe ezt írják: „Körünkben”, mivel a szerkesztőség leveleit levélszűrő kezeli! Köszönjük!